

Coronacrisis: rechten van werknemers respecteren bij een epidemie

Nieuws dinsdag 31 maart 2020

Naar aanleiding van de coronacrisis stuurde de overheid adviezen naar alle bedrijven om hun personeel toch maximaal aan het werk te houden. Werkgevers zijn ook in deze omstandigheden verplicht hun werknemers aan de slag te houden, tenzij een overheid de werkgever verplicht tot sluiting. Dan is er sprake van overmacht. Ook de werknemersrechten blijven behouden. Alle afgevaardigden van ACOD Gazelco kregen van het ABVV antwoorden op belangrijke vragen van werknemers.

- 1.** Werkgevers kunnen vragen om thuis te werken, maar het nooit verplichten. Het **thuiswerk** berust altijd op een wederzijds akkoord en heeft enkele strikte voorwaarden. Werknemers kunnen thuiswerk niet eenzijdig eisen. In de huidige context is het natuurlijk wel een nuttige maatregel die meestal positief kan geadviseerd worden.
- 2.** Werkgevers kunnen een opname van **vakantiedagen** niet verplichten, hooguit kunnen ze dit vragen. Hetzelfde geldt voor inhaalrust en dagen arbeidsduurvermindering, hoewel hiervoor soms wel uitzonderingen kunnen bestaan.
- 3.** Elke werkgever kan beslissen tot een **tijdelijke sluiting** van de eigen onderneming. Indien er sprake is van overmacht, wanneer een overheid hiertoe beslist via een zogenaamde quarantaine, dan kan de werkgever een beroep doen op het systeem van tijdelijke werkloosheid. Indien de werkgever zelf beslist de onderneming te sluiten, dan moeten de loonvoorwaarden integraal gerespecteerd worden en moet er dus minstens loon betaald worden. Indien een bedrijf moeilijkheden ondervindt als gevolg van achterblijvende leveringen uit getroffen landen, kan het een beroep doen op tijdelijke werkloosheid wegens overmacht. Ook bij een groot verlies van klanten of een aanzienlijke daling van de omzet, productie of bestellingen kan een beroep gedaan worden op tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen. Alle vormen van tijdelijke werkloosheid zijn onderhevig aan strikte voorwaarden. Bij erkende tijdelijke werkloosheid wordt momenteel tijdelijk 70 procent van het loon uitgekeerd, weliswaar rekening houdend met een begrensd maandloon van maximaal 2754,76 euro bruto. Er is een extra vergoeding bij werkloosheid om economische redenen (minimum 5 euro per dag), maar dat is nooit een verplichting bij overmacht. Er kan natuurlijk altijd via overleg een bijkomende vergoeding overeengekomen worden.
- 4.** Werkgevers moeten in alle omstandigheden in **gepaste preventiemiddelen** voorzien. Zeep en alcoholhoudende hygiënemiddelen zijn noodzakelijk, mondklappers meestal niet.
- 5.** Werkgevers mogen zelf **geen medische controles** (bloedafnames, testen op koorts...) **opleggen** aan werknemers, maar mogen deze wel doorverwijzen naar een arts. Medische attesten kunnen door werkgevers enkel geëist worden in geval van arbeidsongeschiktheid.

6. In de sector Gas en Elektriciteit bestaat een **waarborg van inkomen** bij medisch geattesteerde ziekte. Ook in het buitenland kan men ziek worden, dit doet geen afbreuk hieraan. Wel moet de werkgever zo snel mogelijk verwittigd worden bij ziekte. Een werkgever kan werknemers niet verplichten thuis te blijven, de overheid kan dat wel.

7. Indien iemand op vakantie door overmacht (quarantaine bijvoorbeeld) niet kan terugkeren vanuit het buitenland, dan is de werkgever niet verplicht de loonvoorwaarden te respecteren. In voorkomend geval kan een betrokkene wel afspraken maken met de werkgever (verlof opnemen bijvoorbeeld) of een aanvraag doen voor tijdelijke werkloosheid wegens overmacht.

Alle afgevaardigden van ACOD Gazelco kennen en vervullen zoals steeds hun opdracht in deze omstandigheden, zij hebben een belangrijke rol om collega's te informeren (ook via personeelsvergaderingen), te adviseren en hen bij te staan. Binnenkort worden opnieuw Comités voor Preventie en Bescherming op het Werk verkozen via de sociale verkiezingen in mei (tenzij het coronavirus ook hier anders over beslist). Natuurlijk is het van het grootste belang dat de juiste Gazelco-afgevaardigden hierin aangeduid worden, zodat ze in alle omstandigheden mee kunnen zorgen voor het welzijn van iedereen op de werkvloer.

Jan Van Wijngaerden